

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
Relationship between Transformational Leadership
of School Administrators and the Academic Administration
under the Lamphun Primary Educational Service Area Office 2

หัตสนัยน์ สายคำ*

ผศ. ดร. พนมพร จันทระปัญญา**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 (2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 483 คน ในปีการศึกษา 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่า มีการปฏิบัติสูงสุดทุกด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ด้านการพัฒนา ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = 0.82$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

E-mail: h_hard14@yahoo.com

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น (อาจารย์ที่ปรึกษา)

Abstract

The research aimed to explore relationship between transformational leadership of school administrators and the academic administration under Lamphun primary educational service area office 2. The sample group compressed 483 teachers and educational personnel in the academic year 2013. The research tools were questionnaires about Transformational leadership of School administrators and Academic administration. The data were analyzed through percentage and Pearson product moment correlation coefficient. The findings indicated that: Transformational leadership of School administrators and Academic administration under Lamphun primary educational service area office 2 found that the highest performance in all aspects. According to relationship between transformational leadership of the exemplary manner and the academic administration of development and supported to learning resources and the development of quality assurance systems and standards within schools under Lamphun primary education service area office 2 found the relationship entirely positive at high level ($r = 0.82$) were significantly statistical level of .01

Keywords

Transformational Leadership, Academic Administration, Lamphun Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การพัฒนาประเทศในยุคการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ค่านิยม ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านอื่นๆ ทำให้ประเทศไทยต้องสร้างความแข็งแกร่งของระบบและโครงสร้างต่างๆภายในประเทศให้สามารถพึ่งตนเองให้มากขึ้นจากผลของการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอย่างต่อเนื่องนี้เอง ทุกสิ่งทุกอย่างจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาไปพร้อมๆ กันเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมโลกภายใต้เงื่อนไขการปรับเปลี่ยนการแข่งขัน เพื่อสร้างข้อได้เปรียบ และความมุ่งมั่นของสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว และมีความหลากหลายนั้น ต่างก็ส่งผลกระทบต่อวงการวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านการศึกษา จากการปฏิรูปการศึกษาของไทย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มีความมุ่งหมายที่จัดการศึกษาเพื่อจะพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เพื่อให้คนไทย มีความสุข พึ่งตนเองได้ และก้าวทันโลก โดยยังรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้ และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่น พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ดังนั้น การจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) บัญญัติไว้ความว่า ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาไทย ให้เข้าสู่มาตรฐานแห่งความเป็นเลิศ โดยปรับปรุงระบบบริหารการศึกษาให้มีเอกภาพ นโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งให้มี

การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการ ภายใน การสนับสนุนให้บุคคลและองค์กรในชุมชน มีส่วนร่วมตัดสินใจ ในการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพ นิตย สัมมาพันธ์ (2546, 31)กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ พลังชนิดหนึ่งที่สามารถส่งแรงกระทำอันก่อให้เกิดการ ขับเคลื่อนกลุ่มคนและระบบองค์กรไปสู่เป้าประสงค์ ขณะที่ พรนพ พุกพันธุ์ (2544, 63) กล่าวว่า ผู้นำต้องมี วิสัยทัศน์ วิเคราะห์ตัดสินใจโดยมองอย่างนก มองภาพรวมทั้งหมด และปฏิบัติตนอย่างหนอน เอากาย ใจ และ สมองเข้าสัมผัสสามารถวางนโยบายที่ชัดเจน จัดแผนงาน และแผนเงินให้เข้ากัน กระจายและมอบอำนาจเป็น รวมทั้งผลการปฏิบัติการเข้าใจบริบทอันหลากหลายในสังคม และบริหารกิจการเพื่อเป้าหมายอย่างมีทิศทางมุ่ง ผลประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยเลือกเดินตามทางที่มีอุปสรรคน้อยที่สุด

ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสามารถชักจูงหรือชักนำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงาน สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิโรจน์ สารรัตน์, 2546, 25) นอกจากนี้ ผู้นำมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์กร และการจัดการในทุกระดับทั้งในภาครัฐและเอกชน ระดับโลก ชาติ และท้องถิ่น (สงวน นิตยารัมพงศ์, 2541, 83) ในระดับองค์กรมีการยอมรับว่า ความสำเร็จขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Management) ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลล้วนขึ้นอยู่กับ ภูมิปัญญา ความคิดอ่าน และแนวปฏิบัติที่สร้างสรรค์ของผู้บริหาร (ทิพาวดี เมฆสุวรรณ, 2545, 10) นักวิชาการหลายท่านกล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ หรือยุคปฏิรูปการศึกษา ควรมีลักษณะผู้นำที่ดีและเข้มแข็ง และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการติดต่อสื่อสารในองค์กรที่ดี โดยเฉพาะเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือ เรียกว่า ภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป (Transformational leadership) Leithwood & Jantzi (อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2542, 15) ได้อธิบายว่า ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) หมายถึง กลุ่มพฤติกรรมของผู้นำซึ่งแสดงออกถึงการใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการยกระดับ และกระบวนการซึ่งผู้นำและผู้ตามต่างยกระดับซึ่งกันและกันในด้านศีลธรรม และแรงจูงใจให้สูงขึ้น อีกทั้งผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ เพราะงานวิชาการในสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจ สำคัญโดยผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบวางแผนงานทุกระดับ ตั้งแต่งานวิชาการจนถึงการเรียนการสอนของครู อาจารย์ ซึ่งกล่าวได้ว่า เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามีอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามี ความเข้มแข็งในการบริหาร

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวไว้แล้วนั้น ทำให้เห็นชัดเจนว่างานวิชาการเป็นงาน ที่มีความสำคัญ ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารจัดการด้านการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียน เป็นผู้ที่มีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข คิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญ ที่มีส่วนในการจัดการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ต้องให้ความสำคัญต่อ งานวิชาการและศึกษาขอบข่ายของงานวิชาการให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการให้กับบุคลากร ภายในสถานศึกษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการให้กับบุคลากรได้ ให้คำปรึกษาแนะนำ จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้กับบุคลากร ผู้วิจัยได้มีโอกาสสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับ

เรื่องนี้ไว้วางใจเป็นที่น่าสนใจไว้หลายท่าน อาทิ นายมานิตย์ วงศ์คำตัน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านป่าไผ่ อำเภอถ้ำ จังหวัดลำพูนได้ให้ความเห็นว่าจากการเป็นผู้บริหารผู้บริหารแต่ละยุคสมัยมีความแตกต่างกัน ผู้บริหารรุ่นเก่ากับผู้บริหารยุคใหม่ส่วนใหญ่จะมีแนวคิดแตกต่างกันไป ทั้งในเชิงการบริหารหรือในการทำงาน ข้อเสียอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารยุคนี้จะมีคือ งานในหน้าที่หลักของผู้บริหาร ได้เช่นเดียวกันกับ นายประทีป ประทีปยุวพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปวงคำ (ประชาอุทิศ) กล่าวว่า ผู้บริหารบางคนก็ลืม ไม่ตระหนักในหน้าที่ของตนเองว่า ต้องทำอะไรให้มีความสำคัญกับงานส่วนใด ลืมงานหลักคือ การพัฒนาการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการ ซึ่งอาจเกิดความเสียหายให้แก่งานโดยรวมได้ ด้านนางสาวกาญจนา ปาลี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านต้นผึ้ง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนปัจจุบันมีอยู่ไม่น้อยที่ละเลยหน้าที่ในการบริหารงาน วิชาการอันเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนการศึกษาให้ก้าวไปข้างหน้า ผู้บริหารเช่นนี้เป็นผู้บกพร่องต่อหน้าที่อย่างมาก ทำนองเดียวกัน นางสาวสิน เสวกวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านล่องเครือกวาว อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ให้ความเห็นว่า คำว่า “ผู้บริหารหรือผู้อำนวยการ” เป็นความคาดหวังของครูและบุคลากรทุกคน ว่าจะสามารถนำพาโรงเรียน ไปถึงเป้าหมายของตนเองหรือไม่ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความสำนึก อยู่ตลอดเวลาว่ามีหน้าที่สำคัญอย่างไร ต้องพัฒนาตนเอง พัฒนาโรงเรียน พัฒนางาน ขับเคลื่อนแผนนโยบายอันเป็นประโยชน์ให้ครูและบุคลากร ร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดีที่สุด เช่นเดียวกันนี้ นางสาววันเพ็ญ อินตะชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ให้ความเห็นว่า สิ่งที่สำคัญเมื่อได้เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารแล้วต้องปรับเปลี่ยนตนเอง มองภาพต่างๆในเชิงการบริหารมากขึ้น มีความห่วงใย อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตระหนักถึงงานในหน้าที่อย่างสำคัญสูงสุด จัดสัดส่วนงานบริหารให้ชัดเจน จัดเรียงลำดับความสำคัญของงาน ยังมีผู้บริหารหลายคนยังละเลยการบริหารงานโรงเรียน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 2 และการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ปี การศึกษา 2555 จำนวน 821 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงาน จำนวน 483 คน ทั้งนี้จาก โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 175 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 182 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 52 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 74 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชนิดตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเป็นแบบสอบถาม ชนิดตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการ เป็นแบบสอบถาม ชนิดตรวจสอบรายการ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ

3.2 กำหนดกรอบแนวคิด ขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวัด

3.3 สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์โดยแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดของ Leithwood & Jantzi ใน 6 ด้าน คือ (1) การระบุวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน (2) การเกื้อกูลยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม (3) การให้การสนับสนุนผู้ตามเป็นรายบุคคล (4) การปลุกเร้าทางปัญญา (5) การเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม (6) การคาดหวังผลการปฏิบัติงานของผู้ตามในระดับสูง จำนวน 27 ข้อ และแบบสอบถามการปฏิบัติงาน การบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 จำนวน 17 งาน จำนวน 58 ข้อ

3.4 เสนอเครื่องมือต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบหลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ของ Rovinelli and Hambleton (อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2543, 60-62) เมื่อวิเคราะห์ค่า IOC จากแบบสอบถามผลปรากฏได้ค่า IOC ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่าง 0.80 – 1.00 และได้ค่า IOC ของแบบสอบถามตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่าง 0.80 – 1.00

3.6 นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาโดยพิจารณาข้อที่ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเงือก และโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน

เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ใช้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.933

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.980

3.8 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมอบให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ในปีการศึกษา 2556 ตั้งแต่วันที่ 3 – 22 พฤศจิกายน 2556 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2556 จากนั้นนำมาตรวจสอบพบว่า มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ยร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย อ้างอิงตามหลักเกณฑ์การกำหนดแปลผลค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2543, 48) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

มากกว่า 2 ใน 3 ส่วนของข้อคำถาม หมายถึง มีค่าเฉลี่ยระดับสูง

มากกว่า 1 ใน 3 แต่ไม่ถึง 2 ใน 3 ส่วนของข้อคำถาม หมายถึง มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง

น้อยกว่า 1 ใน 3 ส่วนของข้อคำถาม หมายถึง มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำ

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย อ้างอิงตามหลักเกณฑ์การกำหนดแปลผลค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2543, 48) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

มากกว่า 2 ใน 3 ส่วนของข้อคำถาม หมายถึง มีค่าเฉลี่ยระดับสูง

มากกว่า 1 ใน 3 แต่ไม่ถึง 2 ใน 3 ส่วนของข้อคำถาม หมายถึง มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง

น้อยกว่า 1 ใน 3 ส่วนของข้อคำถาม หมายถึง มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation Coefficient) และใช้เกณฑ์การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ค่า r จะอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1 ถ้าค่า r เข้าใกล้ -1 และ +1 แสดงถึง

ความสัมพันธ์สูง และ ถ้าค่า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่าความสัมพันธ์ต่ำ การกำหนดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (เกียร์ติสุดา ศรีสุข, 2544, หน้า 103) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

0.71-1.00 แสดงว่า มีความสัมพันธ์สูง

0.31- 0.70 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

0.01 -0.30 แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ผลการวิจัย

จากวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่า มีการปฏิบัติทุกด้าน

2. การบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ทั้ง 17 ด้าน มีการปฏิบัติทุกด้าน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่า (1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการระบุนโยบายที่ชัดเจน กับการบริหารงานวิชาการทุกตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.30 ถึง 0.68 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา (2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการถือฤกษ์การยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.45 ถึง 0.75 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการให้การสนับสนุนผู้ตามเป็นรายบุคคล กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.75 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและให้มีแหล่งเรียนรู้ (4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านกระตุ้นทางปัญญา กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ทุกตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.28 ถึง 0.77 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (5) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ทุกตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.29 ถึง 0.82 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา

ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (6) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคาดหวังผลการปฏิบัติงานของผู้ตามในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ทุกตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์(r) อยู่ระหว่าง 0.41 ถึง 0.79 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านของทั้งสองกลุ่มตัวแปรพบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา (r=0.82) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตารางที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (L)	การบริหารงานวิชาการ (M)	ความสัมพันธ์ (R)
1. ด้านการระบุวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน	ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	0.68**
2. ด้านการถือฤกษ์การยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม	ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	0.75**
3. ด้านการให้การสนับสนุนผู้ตามเป็นรายบุคคล	ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	0.75**
4. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	0.77**
5. ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม	ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา	0.82**
6. ด้านการคาดหวังผลการปฏิบัติงานของผู้ตามในระดับสูง	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา	0.79**

จากตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด (r = 0.82) คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม กับด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 มีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่า สรุปรวม มีการปฏิบัติทุกด้าน เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันเป็นผู้บริหารยุคใหม่ ซึ่งก้าวทันเทคโนโลยี ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา และทันต่อเหตุการณ์ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารด้านต่างๆ มาใช้ส่งผลต่อการนำโรงเรียนสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ มีแนวคิดในการพัฒนาตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการพัฒนาตนเองด้วย มีการวางแผนงานวิชาการอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน เพื่อให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดไว้สู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน สอดคล้องกับ คำนิยามของ Manasse (อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2547, 330) ได้นิยามวิสัยทัศน์ว่า เป็นพลังที่เกิดจากการหลอมความหมาย (Molds meaning) ของทุกคนในองค์กรนั้น ผู้นำ ต้องเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary leadership) ประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์องค์กร (Organizational vision) ซึ่งเกี่ยวข้องและครอบคลุมการมีภาพที่สมบูรณ์ขององค์การอย่างมีระบบ มีการระบุงค์ประกอบย่อยๆ และสร้างความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยเหล่านั้น (2) วิสัยทัศน์เชิงอนาคต (Future vision) บ่งบอกถึงภาพที่สมบูรณ์ที่ควรเป็นในอนาคตขององค์การ รวมถึงรู้ว่าในสภาพแวดล้อมที่องค์การตั้งอยู่ในอนาคตนั้นเป็นอย่างไร และการทำหน้าที่ของส่วนต่างๆ ภายในองค์การในอนาคตเป็นเช่นไร (3) วิสัยทัศน์ส่วนบุคคล (Personal vision) ที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าต่อองค์การ รวมทั้ง การกระทำของบุคคลอื่นที่ช่วยผู้นำในการปฏิบัติการเพื่อให้องค์การปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงเข้ากับภาพที่เป็นวิสัยทัศน์ในอนาคตขององค์การ (4) วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic vision) ได้แก่ แนวทางที่ทำให้เกิดการเชื่อมต่อระหว่างความเป็นจริงปัจจุบัน กับความน่าจะเป็นไปได้ในอนาคต ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับทั้งองค์การ และต่อตัวผู้นำด้วยกล่าวโดยสรุป วิสัยทัศน์ของผู้นำจำเป็นต้องทำให้กลายเป็นสิ่งที่ร่วมกัน (Shared) ของบุคคล การปฏิบัติของผู้นำทุกคนที่แสดงศักยภาพของการเป็นผู้นำ เพื่อนำพาองค์การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ จิตติพงศ์ คล้ายไยทอง (2547) ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 1 พบว่า พฤติกรรมของผู้บริหาร 5 ด้าน คือ การสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์การกระตุ้นการใช้ปัญญาการเป็นแบบอย่าง การมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายคน และการจูงใจเชิงตลใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารวิชาการโรงเรียน ทั้ง 17 ด้าน มีการปฏิบัติทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนงานด้านวิชาการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุงพัฒนา ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของครู ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยมีการจัดการอบรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ความสามารถไปจัดกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ครูมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้คาดว่าน่าจะเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ความสำคัญ และดำเนินการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับมาปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก หมวด 7 ว่าด้วยหลักการและมาตรการที่จะส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพงศ์ บุญยารมณ (2554) ที่ศึกษาภาวะผู้นำผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่างเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียน และสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้แก่บุคคล ครอบครัว หรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ซึ่งเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ปฏิบัติในสิ่งที่ดี และกระตุ้นเพื่อจูงใจให้ผู้ร่วมงานได้ปฏิบัติตามรวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ จนเป็นที่ยอมรับเชื่อถือและศรัทธาสอดคล้องกับ Andrew W. Halpin (อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 22) กล่าวไว้ในพฤติกรรมของผู้บริหารว่า การเป็นแบบอย่าง เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่พยายามช่วยเหลือและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ผู้บริหารจะพยายามกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความสามารถ แต่ไม่เป็นการควบคุมโดยใกล้ชิด ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีโอกาสได้แสดงความสามารถสูงการควบคุม ผู้บริหารจะใช้วิธีการปฏิบัติงานต่างๆ ของตนให้ดีที่สุด ผู้บริหารมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ตลอดจนพัฒนาเผยแพร่ให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไป และ มีการสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาดา ผูกสุวรรณ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิแหล่งเรียนรู้มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภ สุขประเสริฐ (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาตรฐานด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านประกันคุณภาพภายในมีระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป

จากผลการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันสูง ($r = 0.82$) ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรมีการอบรมทบทวนบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ตระหนักถึงหน้าที่หลักในการบริหารงานวิชาการ

1.2 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหน้าที่หลักอันสำคัญสำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลบริหารงานของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ดีที่สุด

2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้ข้อมูลตามสภาพจริง มากำหนดกรอบการพัฒนาโรงเรียนให้ทันสมัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การขนส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์.

_____. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาตามกฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2554). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ.

_____. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรภาพพัฒนการพิมพ์.

โกเมธ พิมพ์บำรุงธรรม. (2547). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

โกศล ศรีทอง. (2543). คุณลักษณะของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เกียรติสุดา ศรีสุข. (2544). สถิติเบื้องต้นทางการศึกษา. ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เงิน บุตรดีมี. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบในการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

จันธิดา ผ่านสอน. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณัชฎานุช สุดชาติ. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ณัฐพงศ์ บุญยารมย์. (2554). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ฐิติพงศ์ คล้ายเฒ่าทอง. (2547). พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นพรัตน์ ศรีธัญญา. (2553). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวิล มาตรเยี่ยม. (2544). ปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหาร. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณ. (2545). กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยน. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2546). กลยุทธ์การสร้างความโดดเด่นสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: อินฟอรมีเดีย.
- ธวัชชัย หอมยามเย็น. (2548). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นภาดา ผูกสุวรรณ. (2553). การบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญช่วย ศิริเกษ. (2540). พฤติกรรมองค์การในการบริหารการศึกษา. เลย: สถาบันราชภัฏเลย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิชิต เย็นทรง. (2537). การบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพฯ ภาค 2. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีรพรรณ ทองปั้น. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภาวดี อนันต์นาวี. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรนพ พุกกะพันธ์. (2544). ภาวะผู้นำและแรงจูงใจ. กรุงเทพฯ: จามจุรียีโปรดักท์.
- วัลลภ สุขประเสริฐ. (2547). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาตรฐานด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สงวน นิตยารัมภ์พงศ์. (2541). ภาวะผู้นำ ความสำคัญต่ออนาคตไทย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ไทย.
- สรายุรัตน์ จันทะมล. (2548). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักนายกรัฐมนตรื. (2545). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 119 ตอนที่ 123 ก (19 ธันวาคม 2545).

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2547). **ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ: ศาสตร์และศิลป์ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์**.

เชียงใหม่: สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.